

0-4 YAŞ
ARASINDAKİ
ÇOCUKLARLA VE
AİLELERİYLE
PSİKOLOJİK
DANIŞMA

Dr. Selen Demirtaş-Zorbaz

BAŞVURU NEDENLERİ

- Normal Olmayan Gelişim
- Ebeveynlik Sorunları

- Sorun ne olursa olsun küçük çocuklar aile bağlamında görülmelidir
- Planlanacak müdahaleler bakım verenleri de içermelidir

BEYİN GELİŞİMİ VE FİZİKSEL GELİŞİM

İlk iki yıl önemlidir.

Beyin gelişimi ve bağlantıların oluşumu bebeğin maruz kaldığı yaşantılardan etkilenmektedir.

BAĞLANMA

- Bebek ve ona bakım veren kişi arasındaki duygusal bağın eksikliği, psikolojik sorunların ortaya çıkışında oldukça önemlidir.
- Bağlanma ilişkileri çocuğun kişilik gelişiminde de önemli bir role sahiptir.

- Bağlanmanın temelini oluşturan ve ilişkide en önemli rolü üstlenen annenin ruhsal durumu, hamileliğin başından doğumdan sonraki birkaç yıla kadar önem taşımaktadır.
- Gelişim dönemlerinin başında yeterli sevgi ve bakım görmeyen bebeklerin, limbik sistemdeki hücrelerinin yeterli gelişimi gösteremedikleri belirlenmiştir.

Bakımvereninin çocuğun biyolojik ritmine karşılık vermesi üç şekilde gerçekleşir;

- Birincisi, çocuğu zamanında besleyip, dayanamayacak kadar aç kalmaktan koruyarak süreklilik ve birlik algısının zarar görmesini önler.
- İkincisi, çocuğu kucağına alırken uygun dokunsal / devinimsel iletişimi kullanır. Çocuğun teni kendisi ve dünya arasındaki ilk somut sınır veya ara yüzeydir.
- Üçüncüsü; anne karşılıklı bakışmayla çocuğun duygusal deneyimini ona geri yansıtır.

★ Bağlanma Davranışları

- Bebeğin, ana-babasıyla iletişimde kullandığı ve hayatının ilk dokuz ayında geliştirdiği davranışlarına **bağlanma davranışları** denir.
- Emme, sokulma/uzanma, bakış, gülümseme, ağlama bebeğin başlıca **bağlanma** davranışlarıdır.

PSİKOSOSYAL GELİŞİM

Temel güvene karŐı güvensizlik
Özerkliğe karŐı utanç ve Őüphe

Sosyal – Duygusal Gelişimi Desteklemek İçin

- Bebeğinizin mesajlarına ve ipuçlarına cevap verin ve ihtiyaçlarını gidermeye çalışın.
- Duygularınızı yüz ifadelerinizle, ses tonunuzla ve beden dilinizle gösterin.
- Bebeğinizle konuşun ve konuşurken ismini kullanın.
- Kendinin farkında olması için bebeğinizin kendisini aynada görmesine izin verin.
- Diğer çocuklarınıza isimleriyle hitap edin ve diğer çocuklarınızın bebeğe gülmesine ve konuşmasına müsaade edin.

Sosyal – Duygusal Gelişimi Desteklemek İçin

- Bebeğinizi diğer bebeklerle oynatın.
- Tutarak, besleyerek veya şarkı söyleyerek bakım verme taklidi yapması için bebeğinize oyuncak bebek, pelüş hayvan gibi oyuncaklar verin.
- Bebeğinizin sesinizi ya da beden hareketlerinizi taklit etmesi için onunla oyunlar oynayın veya şarkılar söyleyin.
- Bebeğinize duygularla ilgili kitaplar okuyun.
- Bebeğinizi duygularını ifade etmesi ve diğer çocukların neler hissedebileceği ile ilgili konuşması için destekleyin.

Ebeveyn Olma

- Uyum süreci
- Duygu durum düzenlenmesi ve nöral gelişimin desteklenmesi
- Kural koymak ve uygulamak
- Tutarlılık

OTİZM VE OTİZMLE İLGİLİ BOZUKLUKLAR

KÜMESİ

İlişki ve iletişimin nörolojik bozukluğu

BEBEKLİK DÖNEMİNDE

Duygusal girdiyi anlamlandırılmama

Anne Karnında Alkole Maruz Kalma

Fetal alkol spektrum bozuklukları

- Anormal yüz özellikleri
- Büyüme özellikleri
- Merkezi sinir sistemi özellikleri

Tepkisel Bağlanma Bozukluğu

Bakım verenim beni sakinleştiremez ve koruyamaz

TSSB

- Kaçınan bağlanma
- Ambivalan bağlanma
- Dağınık bağlanma

Semptom Grupları

1. Travmatik olayın tekrarlı olarak yaşanması
2. Olası gelişimsel gecikmelerle birlikte etki ve tepkide donukluk
3. Artan uyarılma ve aşırı tetikte olma durumu

Uyku Düzeni

Uyku Eğitimi Verilmeli mi?

Tuvalet İletişimi

Müdahale Önerileri

- Theraplay
- Bağlanma ve biyo-davranışsal yakalama
- Güvenlik çemberi
- Ebeveyn-Çocuk Etkileşimi Terapisi

KAYNAKÇA

- Smith-Adcock, S. ve Tucker, C. (2021). *Çocuk ve ergenlerle psikolojik danışma. Kuram gelişim ve farklılıklar arasında bağlantı kurma.* Nobel Yayınları, Ankara.
- Özabacı, N. (2019). *Çocuk Psikolojisi.* Pegem Yayınevi, Ankara.

